

Jordbruksutskottets betänkande

1988/89:JoU7

Plantskoleväxter m.m.

1988/89
JoU7

Motionen

1987/88:Jo501 av Ylva Annerstedt (fp) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att lantbruksstyrelsens föreskrifter för plantskoleväxter skall revideras varje år,
2. att riksdagen hos regeringen begär att lantbruksstyrelsens referensgrupp kompletteras med företrädare för konsumentintressena,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om upphävande av de förbud som redovisas i motionen.

Utskottet

I motionen redovisas utförligt några av lantbruksstyrelsen utfärdade detaljföreskrifter om plantskoleväxter. Bestämmelserna har tillkommit dels för att skydda konsumenterna från dåliga varor, dels för att förhindra att skadedjur införs och sprids i samband med införsel till riket. Enligt motionen är lantbruksstyrelsen emellertid dåligt lyhörd för förändringar när det gäller utveckling och förädling, varför inaktuella och omoderna regler finns kvar år efter år. I sista hand drabbar detta konsumenterna, som ibland får betala ett högre pris än nödvändigt och ibland inte ens får tillgång till eftertraktade plantor på grund av stelbenta bestämmelser. Som exempel på sådana bestämmelser anför i motionen vissa föreskrifter om ettåriga fruktträd, jordgubbsplantor i kruk, knoppsättning på rhododendron och marktäckande växter.

Vidare anför motionären att lantbruksstyrelsen har en referensgrupp för hithörande frågor där emellertid företrädare för konsumentintressena saknas. Detta förhållande bör enligt motionen ändras.

Utskottet erinrar inledningsvis om att grundläggande bestämmelser om växter finns bl.a. i växtförädlarrättslagen (1971:392) och växtskyddslagen (1972:318). Växtskyddslagen är i huvudsak inriktad på åtgärder för att förebygga och hindra spridning av växtskadegörare. Ytterligare bestämmelser i ämnet finns i växtskyddskungörelsen (1972:319) och i förordningen (1975:994) om införsel av växter m.m. Föreskrifter om kvalitetskontroll av växter finns bl.a. i förordningen (1977:945) om plantskoleväxters sundhet, sortäktighet och kvalitet.

Som tillsynsmyndighet på förevarande område fungerar lantbruksstyrelsen och – i vissa fall – lantbruksnämnderna.

Lagen (1975:74) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen innehåller ett generellt bemyndigande för regeringen eller den förvaltningsmyndighet regeringen utser att meddela de föreskrifter för trädgårdsnäringen som är påkallade för att främja kvaliteten på trädgårdsprodukter eller för att möjliggöra kontroll av produkternas sundhet.

Detaljföreskrifter om plantskoleväxter finns i lantbruksstyrelsens författningssamling, nämligen LSFS 1986:29 och 1987:28.

Dessa innehåller bl.a. bestämmelser om yrkesmässig produktion och försäljning av plantskoleväxter, allmänna och särskilda kvalitetskrav samt om hårdighetsklassificering av vedartade plantskoleväxter. Där finns också en förteckning över sorter av frukt- och bärväxter samt grundstammar som får införas i riket.

Med utgångspunkt i de synpunkter som anförs i motionen bör följande bestämmelser refereras.

Under bilaga 2 moment 11, särskilda kvalitetskrav för fruktträd, anges att stamträd skall vara minst tvååriga.

Enligt bilaga 2 moment 15.1.2, särskilda kvalitetskrav och produktionsvillkor för jordgubbsplantor, skall krukodlade jordgubbsplantor saluföras i krukor med en volym av minst 0,3 liter.

För rhododendron gäller att buskarna skall ha en jämnt fördelad blomknoppssättning. Kravet avser närmare bestämt rhododendron catawbiense och molle med hybrider samt dvärgsorter av rhododendron (bilaga 2 momenten 7.4 och 7.6).

Med marktäckande växter torde i huvudsak avses prydnadsbuskar och liknande växter. För prydnadsbuskar grupp 1 finns t.ex. krav på att krukodlade sorter skall saluföras i krukor med en volym om minst 3,5 liter. Liknande krav gäller för prydnadsbuskar grupp 2 och grupp 4. För vissa övriga grupper krävs en krukvolum av 1,5 resp. 2 liter.

I anslutning till motionen har lantbruksstyrelsen lämnat följande upplysningar till utskottet: Efter översyn och samråd med företrädare för odling, handel och konsumenter har lantbruksstyrelsen omarbetat sina föreskrifter om plantskoleväxter. Förslaget har överlämnats till kommerskollegium som i sin tur skall delge olika internationella organisationer det innan styrelsen kan fastställa ändringarna.

Förslaget innebär i fråga om fruktträd att fruktträdsspön – ettårsförädlingsar – endast omfattas av generella sundhets- och kvalitetskrav och därför får försälas utan beaktande av särskilda kvalitetskrav. Spindelträd får försälas som tvååriga. Spindelträd kan inte vara ettåriga eftersom inga sidogrenar då finns.

Vad gäller jordgubbsplantor i kruka föreslås för samtliga kulturer som säljs i kruka att kravet på krukstörlek tas bort. Detta gäller ej enbart för jordgubbsplantor utan också för t.ex. bärrträd, prydnadsbuskar och bärbuskar.

Kravet på jämn knoppssättning på rhododendron föreslås borttaget, liksom även kravet på krukstörlekar för marktäckande växter.

Det finns enligt lantbruksstyrelsen ingen permanent referensgrupp av det slag som avses i yrkande 2 i motionen. Vid förevarande översyn har dock konsumentrepresentanter deltagit.

Inom lantbruksstyrelsen överväger man en samlad översyn av de regleringar som finns på kvalitetsområdet. En utgångspunkt skulle därvid vara att pröva om behov finns av en statlig reglering och om inte de olika branschorganisationerna skulle kunna klara dessa frågor själva.

Utskottet vill framhålla att riksdagen i första hand skall behandla mera övergripande frågor inom det område som författningsmässigt regleras av lagstiftningen rörande växtskydd och trädgårdsprodukters kvalitet m.m. Som framgår av redovisningen ovan ankommer det främst på lantbruksstyrelsen att – med stöd av givna bemyndiganden – detaljreglera produktion och försäljning av plantskoleväxter. Det anförda innebär att utskottet inte anser sig böra gå in på en saklig prövning av motionen. Med hänsyn härtill och då uppgifterna från lantbruksstyrelsen tyder på att motionen i väsentliga delar kan komma att tillgodoses föreslår utskottet att motionen avslås.

Hemställen

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1987/88:Jo501.

Stockholm den 16 november 1988

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Martin Segerstedt (s), Margareta Winberg (s), Åke Selberg (s), Ingvar Eriksson (m), Bengt Rosén (fp), Annika Åhnberg (vpk), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Karin Starrin (c), Sverre Palm (s), Berndt Ekholm (s), Anders Castberger (fp), Thor Mattisson (m) och Paul Ciszuk (mp).

